

Asia: VN/27386/2023-VNK-31

Luonnos valtioneuvoston toimenpideohjelmaksi rasismin torjumisesta ja yhdenvertaisuuden edistämisestä

Tarkentavat kysymykset

Millaista sidosryhmäyhteistyötä tulisi tehdä toimeenpanon aikana (yhteistyötahot, yhteistyön muoto ja fokus)?

Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan eri sidosryhmät sekä erilaiset yhteistyön muodot on toimenpideohjelmassa kuvattu varsin kattavasti. On tärkeää, että sidosryhmäyhteistyötä tehdään elinkeinoelämän järjestöjen, työmarkkinajärjestöjen, yritysten, oppilaitosten, uskonnollisten yhteisöjen, valtio- ja kuntatason toimijoiden sekä kolmannen sektorin edustajien, mutta myös esimerkiksi median kanssa. Sidosryhmäyhteistyössä on tunnistettava eri tahojen vahvuudet sekä tarpeet ja edistettävä toimenpiteitä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Miten ja missä toimenpiteissä risteävän ja moniperusteisen syrjinnän torjuminen tulisi erityisesti huomioida?

Toimenpideohjelmassa on lähtökohtaisesti kiitettävällä tavalla huomioitu esimerkiksi pk-yrityksille tarjottava tuki ja kannatamme ohjelmassa mainitun IMAGO-valmennusohjelman jatkamista, jonka puitteissa voidaan lisätä tietoisuutta myös risteävän ja moniperusteisen syrjinnän osalta. On tärkeää, että työnantajille sekä henkilöstöjohtajille tarjotaan ja kohdennetaan koulutuksia, jotka osaltaan auttavat heitä tunnistamaan ja ehkäisemään syrjintää sekä antavat heille valmiuksia monikulttuurisen ja moninaisen työyhteisön johtamiseen. Lisäksi on tärkeää, että tietoisuutta ja viestintää syrjintään liittyvistä kysymyksistä lisätään, parantaen niin työnantajien kuin työntekijöiden tietoisuutta yhdenvertaisuuslainsäädännöstä ja eri osapuolten oikeuksista sekä velvollisuuksista.

Työelämän ja työelämätoimijoiden osalta pidämme tärkeänä sitä, että esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimiseen tarjotaan neuvontaa, tukea sekä ohjausta, jotta suunnitelmat tulevat laadituiksi niin, että niissä huomioidaan erilaiset tekijät sekä mahdolliset syrjintätilanteet ja näiden ehkäiseminen laaja-alaisesti.

Katsomme, että maahan muuttaneita henkilöitä tulee jatkossa kouluttaa ja pyrkiä lisäämään viestintää sellaisissa kanavissa, joissa henkilöt tulevat tavoitetuiksi, jotta voidaan lisätä tietoutta henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista suomalaisilla työmarkkinoilla, niin työntekijöinä kuin yrittäjinä.

Mitä sellaisia toimenpiteitä toimenpideohjelmasta puuttuu, joita valtioneuvoston yhdenvertaisuustiedonannon puitteissa pitäisi mielestäsi edistää?

Esitettyjen toimenpiteiden lisäksi esitämme toimenpideohjelmaan lisättäväksi maahan muuttaneiden yrittäjien ja yrittäjyyden tukemisen. Korostamme, että maahan muuttaneiden yrittäjyys on potentiaalinen keino edistää työllisyyttä ja integroitumista yhteiskuntaan. Tämän vuoksi katsomme, että maahan muuttaneiden yrittäjien tuki- ja neuvontapalvelut tulisi huomioida myös toimenpideohjelmassa ja lisätä maahan muuttajille kohdistettuja viestintä- ja tukipalveluita yrittäjyyden osalta myös jo kotouttamisen sekä opiskelun yhteydessä.

Miten toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi seurata?

Toimenpideohjelman seurannan, niin tavoitteiden toteutumisen kuin vaikutusten osalta tulee olla säännöllistä ja tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi arviointiraporttien avulla, joissa arvioidaan fokusoidusti eri kokonaisuuksien sekä toimenpiteiden edistymistä ja vaikutuksia. Raporteissa tulee mahdollisimman laajasti hyödyntää sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista dataa. On tärkeää, että vaikutusten ja tavoitteiden arviointi perustuu laajaan ja kattavaan tietopohjaan.

Pidämme kannatettavana ja tärkeänä toimenpideohjelmassa esiin nostettua, vuosittain pääministerin johdolla toteutettavaa pyöreän pöydän keskustelua, jossa myös toimenpideohjelman vaikutuksia ja tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida.

Muut kommentit

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston toimenpideohjelmasta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa. Lausunnossa keskitytään pääasiassa toimenpideohjelman työelämää koskeviin toimenpiteisiin sekä huomioihin.

Suomen Yrittäjät pitää toimenpideohjelman toimenpiteitä sekä tavoitteita tärkeinä ja lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisina sekä kannatettavina. Suomalaisen työelämän monimuotoisuuden sekä syrjimättömyyden edistäminen on erittäin tärkeää. Yritysten näkökulmasta on selvää, että syrjintää tai epäasiallista kohtelua harjoittavat yritykset eivät voi menestyä kilpailluilla markkinoilla ja työntekijöiden tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä monimuotoisuus ovat edellytyksiä yrityksen menestykselle. Yhteiskunnallisella tasolla väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku sekä Suomen väestörakenteen muutos ovat tekijöitä ja haasteita, joiden takia Suomi tarvitsee väistämättä lisää työperäistä nettomaahanmuuttoa. Tämän vuoksi on äärimmäisen tärkeää ja välttämätöntä, että Suomi on houkutteleva paikka tulla tekemään työtä ja että jokainen

maahanmuuttaja kokee olevansa tervetullut Suomeen. Lisäksi tarvitsemme toimenpiteitä, joilla myös muu maahanmuutto johtaa nykyistä paremmin työllistymiseen Suomessa, joko palkansaajana tai yrittäjyyden kautta. Tämä edellyttää parempaa kotouttamista, työllistämisen esteiden purkamista sekä syrjivien rakenteiden tunnistamista ja purkamista. Katsomme, että nämä tavoitteet ja huomiot on osaltaan huomioitu myös nyt käsiteltävässä toimenpideohjelmassa.

Vaikka toimenpideohjelmassa on lähtökohtaisesti nostettu esiin tärkeitä teemoja ja toimenpiteet, kuten pilottihanke, jolla tuetaan korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien pääsyä työharjoitteluihin ovat kannatettavia, katsomme, että yrittäjyyden – erityisesti maahan muuttaneiden yrittäjyyden tukeminen tulisi näkyä ohjelmassa nyt esitettyä vahvemmin. Maahan muuttaneiden yrittäjyys on potentiaalinen keino edistää työllisyyttä ja integroitumista yhteiskuntaan. Työelämän ja työmarkkinoiden osalta huomiota ei pidä kiinnittää vain työntekijöihin ja työnantajiin, vaan työllistymiseen yleisesti sekä myös maahan muuttaneisiin yrittäjiin ja heidän mahdollisuuksiinsa toimia yrittäjänä. Maahanmuuttajayrittäjät työllistävät paljon toisia maahanmuuttajia. Heidän kohdistetuilla toimenpiteillä on laaja vaikuttavuus. On huolehdittava siitä, että myös maahan muuttaneilla yrittäjillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet yritystoiminnan harjoittamiseen, eikä heitä syrjitä. Katsomme, että olisi erittäin tärkeää tukea ja edistää myös maahan muuttaneiden yrittäjien tuki- ja neuvontapalveluita, yrittäjyyttä tukevaa koulutusta (pienempiä osaamiskokonaisuuksia ja tutkinnon osia) ja nostaa nämä palvelut myös toimenpideohjelmassa. Tässä työssä myös Suomen Yrittäjät on erittäin mielellään mukana.

Suomen Yrittäjät pitää hyvänä ja tärkeänä toimenpideohjelmassa esiin nostettua tietopohjan vahvistamista. On tärkeää, että toimenpideohjelman vaikutusten ja tavoitteiden arviointi perustuu laajaan ja kattavaan tietopohjaan.

Lopuksi toteamme, että Suomen Yrittäjät haluaa osaltaan olla tukemassa ja edistämässä asiantuntemuksena sekä laaja-alaisen verkostonsa kautta toimenpideohjelmassa esiin nostettuja tavoitteita.

Rytkönen Atte
Suomen Yrittäjät ry